

[Kristen Amby.]

græske bystater umuligt at tænke sig en politisk orden, i hvilken de ikke havde deres fulde selvstændighed. Svært har det været, og det er en vedvarende smertelig proces for de vesteuropæiske stater, af hvilke ingen, hverken de små lande eller de lande, der endnu kaldes med stormagtsnavn, enkeltvis har økonomisk eller militær kraft til at hævde sig overfor gigantstaterne, at drage den fulde konsekvens af dette det nye politiske verdensbillede.

Men det, der ligger bagved det forslag, vi i dag behandler, såvel som bagved den vestpagt, der blev indgået mellem Frankrig, Holland, Belgien, Luxembourg og England, bagved Atlantpagten, bagved den pagt, der blev indgået mellem Nordamerika og hele det sydamerikanske kontinent, og de pagter, der blev indgået mellem Sovjetrusland og dets umiddelbare naboer, det er, at forståelsen af geografien og økonomien og politikens væsen fremtvinger nye fællesskaber, nye politiske strukturer.

Men, spørger man, var det da ikke netop for at undgå den slags alliancer, at man umiddelbart efter krigen skabte De Forenede Nationer? Det er rigtigt, at i 1945 så hele menneskeheden og da ganske særlig de små lande, ikke mindst landene her i Norden, også vort fædreland, med håb og fortrøstning frem til det nyskabte Folkenes Forbund, De Forenede Nationer, idet dets første formål ifølge pagten var at redde kommende generationer fra krigens rædsler. For at opnå dette forpligtede alle De Forenede Nationers små og store lande og folk sig til at vise gensidig tolerance, leve sammen i fred som gode naboer, udelukkende bruge deres forenede styrke til at opretholde international fred og sikkerhed og kun bruge væbnet magt for i fælles interesse at tilbageslå angreb.

Optakten var rigtig nok; disse ord i selve pagten gav håb til mange menneskers hjerter. Men man må ikke glemme, at dette håbs opfyldelse ifølge selve pagtens struktur, idet de fem stormagter Rusland, USA, England, Frankrig og Kina havde vetoret i sikkerhedsrådet, afhang af een eneste ting: om der stort set kunne skabes enighed om alle politiske spørgsmål og interesse-spørgsmål, der kunne true freden. Det er i dag vor smertelige erfaring, tydeliggjort med blodskrift, at en sådan enighed ikke har kunnet skabes, heller ikke, hvilket Koreaaffæren er tydeligt vidnesbyrd om, da åbenbare angreb, aggression indtraf.

Man har vel lov til at sige, at den omstændighed, at de 5 stormagters politiske sær-

stilling ikke blot byggede på det, der stod i pagten, men på et magtmæssigt balancegrundlag, gjorde, at forstyrrelsen i dette grundlag begyndte, i hvert fald efter min og manges anskuelse, dengang Sovjet — der ved Yaltaoverenskomsten havde fået tildelt de østeuropæiske nabostater som en slags sikkerhedsterritorium mod mulige angreb, velsagtens fra et nyt Tyskland — politisk knyttede disse stater til sig i et stort militært, politisk forbund, der sammenholdtes af en ensartet politisk ideologi, og som havde — det blev der sagt — defensive formål. Så snæver var denne sammenknytning, at der ikke blot blev skabt et sikkerhedsterritorium — ingen ved rigtigt, hvordan det skete, og det er ganske ejendommeligt, at denne bestemmelse slap igennem i Yalta, uden at man gennemtænkte, hvad den kunne føre til —, men i løbet af godt og vel 2, snarere 3 år, hvis vi skal tage den sidste fase, Czekoslovakiet, med, skabte man en politisk og militær blok, der magtmæssigt var og er af en sådan størrelsesorden, at det må følge af selve sagens natur og af den førte politik, at når en gigantstat udvider sit, lad os kalde det, sikkerhedsmæssige område i et sådant omfang, så må de magter, der ligger udenfor dette, føle deres sikkerhed truet og derfor i selvforsvar forsøge en defensiv samling af deres kræfter.

Jeg vil ikke bebrejde en stormagt som Sovjetrusland — hvorfor skulle man det —, at den på dette område drager konsekvensen af den moderne økonomiske og tekniske udvikling. Det er så mægtigt et område, Rusland har knyttet til sig — hvordan det skete, er en ting for sig —, at det kan mene, at det virkelig er sikret både militært, politisk og økonomisk; de har alt indenfor dette område, med andre ord Rusland adlyder de love, den moderne atomverden skriver.

Vesteuropa og en stor del af den øvrige verden har indtil nu tøvet med at drage lignende konsekvenser af verdensudviklingen. Det forslag, vi i dag behandler, er den militære konsekvens af, at vi i forfjor indgik i et større defensivt system: Atlantpagtsystemet.

Jeg har med vilje betegnet begge disse magtgrupperinger som defensive, grupperinger af forsvarsmæssig art; jeg er simpelt hen overbevist om, at de i deres opståen, efter deres natur og efter deres egentlige formål er defensive. I hvert tilfælde ved vi da, at den vestlige verdens formål med sin sammenslutning er defensivt. Selvom der ikke er tvivl om og heller ikke er grund til